

NHỮNG NGƯỜI CHĂN NUÔI GIỎI CHÍNH LÀ NHỮNG NGƯỜI ĐÁNG CA NGỢI NHẤT, ĐÁNG BIỂU DƯƠNG NHẤT

*Lược ghi bài nói của Thủ tướng PHẠM VĂN ĐỒNG
tại « Hội nghị những người chăn nuôi giỏi toàn miền Bắc »
(Chưa được Thủ tướng duyệt lại)*

Thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, tôi nhiệt liệt chào mừng những đại biểu về dự « Hội nghị những người chăn nuôi giỏi toàn miền Bắc ». Xin chúc những người chăn nuôi giỏi làm nên những chiến công vẻ vang hơn nữa, không những làm tốt hơn nữa mà còn phải cố gắng làm sao, bằng hành động sáng tạo của mình, bằng kinh nghiệm và sức thuyết phục của mình làm cho từ một người nhân ra thành mười, một trăm, một vạn người... cùng thi đua trở thành chiến sĩ chăn nuôi giỏi.

Trên mặt trận chống Mĩ, cứu nước, trong quá trình cuộc chiến tranh nhân dân của chúng ta, đã nảy sinh hàng nghìn, hàng vạn, hàng chục vạn những anh hùng, chiến sĩ.

Còn trên mặt trận chăn nuôi, đặc biệt là chăn nuôi lợn, chúng ta có cần điều này không?— Rất cần! Các đồng chí phụ trách các tỉnh phải đặc biệt quan tâm tới vấn đề này. Các đồng chí phải có biện pháp để nhanh chóng nhân đội ngũ những người chăn nuôi giỏi từ 1 ra hàng 100, từ đó mới có thể có cơ sở thực tế để đưa ngành chăn nuôi của ta lên ngành chính, theo hướng sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa.

Hội nghị này có ý nghĩa rất tốt đối với sự phát triển của ngành chăn nuôi. Một mặt, nó biểu dương thành tích những người chăn nuôi giỏi, và qua biểu dương, chúng ta sẽ xác định được những thành tích và những tiến bộ kĩ thuật trong mấy năm qua. Mặt khác, nó đòi hỏi phải làm nhiều hơn như vậy.

Chúng ta rất cần thịt cho người, cần phân cho lúa. Nhưng có khả năng làm nên nhiều

thịt, nhiều phân không? Chúng ta có nhiều khả năng. Và hội nghị này là một sự trả lời hùng hồn. Một cụ già 60—70 tuổi, một năm nuôi được mấy chục con lợn, bán cho Nhà nước tới 1 tấn thịt. Đó là một chiến công kì lạ! Các đồng chí làm thông tin, tuyên truyền phải thấy chiến công này. Những người chăn nuôi giỏi chính là những người đáng được nêu nổi bật nhất, chính là những người đáng ca ngợi, đáng biểu dương nhất! Những ông chủ thực sự của xã hội—đó là nhân dân lao động, là những người lao động chân chính, mà đặc biệt hôm nay, tại hội nghị này, là những người chăn nuôi giỏi!

Muốn có nền chăn nuôi sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa, phải biết kính trọng những người chăn nuôi giỏi, phải đề cao những người đó, phải giúp đỡ những người đó, phải « nhân » những người chăn nuôi giỏi lên gấp mấy chục lần, gấp hàng trăm lần. Các đồng chí phụ trách các địa phương thử xem có cách gì để biểu dương, đề đề cao, để có những phần thưởng xứng đáng về vật chất và tinh thần, để tỏ ra rằng chúng ta biết quý trọng những người chăn nuôi như những người chiến sĩ?

**QUA THÀNH TÍCH NHỮNG NGƯỜI
CHĂN NUÔI GIỎI, PHẢI TỔNG KẾT
CHO ĐƯỢC NHỮNG KINH NGHIỆM
CHĂN NUÔI CỦA VIỆT-NAM ***

Vấn đề thứ hai, rất quan trọng của hội nghị này là: phải tổng kết cho được những kinh nghiệm kĩ thuật, kinh nghiệm tổ chức, quản lí của những người chăn nuôi giỏi.

Những người chăn nuôi giỏi của ta đã khắc phục biết bao khó khăn, phát huy biết bao trí sáng tạo, làm nên biết bao chiến công, kì tích!

Kinh nghiệm của từng người đáng khám phục lắm. Kinh nghiệm của nhiều người lại càng đáng quý hơn. Cho nên, các đồng chí phải làm sao làm cho được việc tổng kết kinh nghiệm này.

Các đồng chí làm kĩ thuật chăn nuôi thử tổng kết xem: các hộ xã viên chăn nuôi giỏi, họ giải quyết được an như thế nào? Giải quyết giống, thú i, chăm sóc, chuồng trại... như thế nào? Và còn phải xem hoàn cảnh gia đình của họ ra sao?

Và trong khu vực chăn nuôi tập thể quốc doanh những người chăn nuôi giỏi đã giải quyết những vấn đề trên như thế nào?

Trong chăn nuôi nói chung và chăn nuôi lợn nói riêng, ta phải rút kinh nghiệm cả từ hai phía:

Kinh nghiệm từ phía cố gắng, nỗ lực của bản thân chúng ta (đó là phía chủ yếu) và kinh nghiệm tiến triển của chăn nuôi thế giới. Về kinh nghiệm của bản thân chúng ta, tôi đã nghe những người chăn nuôi giỏi ở Hà Nội báo cáo, tôi cho đó là những kinh nghiệm rất có giá trị! Trong hoàn cảnh khó khăn như vậy mà bà con ta vẫn tận dụng được hết khả năng, thâm canh được triệt để, bán cho Nhà nước hàng năm được mấy tạ, thậm chí hàng tấn thịt lợn. Họ không bán lợn còn non, mà nuôi lợn lấy trọng lượng cao tới hàng 70 — 80 kg, thậm chí tới 100 kg rồi mới bán. Đó là những trọng lượng lợn xuất chuồng hợp lí. Họ tận dụng đất đai, tận dụng nhân lực rất triệt để. Đây là những người có thể chưa được học có hệ thống, thậm chí còn chưa được học bao nhiêu, chưa được biết những phát minh mới trong khoa học chăn nuôi của thế giới, mà lẽ ra họ phải được biết. Thế nhưng, bằng sức lao động sáng tạo của bản thân mình, do lăn lộn với thực tế, mà những người chăn nuôi giỏi Việt-nam ta cũng dần dần tự tìm ra những qui luật chăn nuôi tiến tiến của thế giới. Nếu không biết tổng kết khoa học chăn nuôi Việt-nam từ đây là không đúng. Tất nhiên, ta cũng phải học tập kinh nghiệm của nước ngoài, nhưng không đơn thuần lao vào học nước ngoài, sù g bài nước ngoài mà quên việc tổng kết những kinh nghiệm rất quý của ta — những kinh nghiệm rất Việt-nam.

Kho tàng kinh nghiệm của những người chăn nuôi giỏi, những gia đình chăn nuôi giỏi

những hợp tác xã chăn nuôi giỏi... khắp miền Bắc nước ta thật là to lớn. Nếu so sánh một cách tổng hợp và toàn diện với nền chăn nuôi thế giới, thì kinh nghiệm đó cũng chưa chắc đã kém thua! Người ta nuôi 6 tháng, lợn nặng 100 — 120 kg; còn ta nuôi 6 tháng: 60 — 80 kg. Nhưng ta với biết bao khó khăn, họ với biết bao thuận lợi! Nếu lại biết đưa kinh nghiệm tiến tiến của nước ngoài phổ biến cho những người chăn nuôi giỏi của ta thì tôi chắc là họ sẽ tiếp thu nhanh lắm. Tổng kết kinh nghiệm tốt để nhân nó ra là một trong những biện pháp để nhanh chóng đưa ngành chăn nuôi lợn của ta từ nhỏ lên lớn và trở thành một ngành chính trong công nghiệp. Chăn nuôi ở nước ta phải tăng và có khả năng tăng nhanh.

SẢN XUẤT LỢN XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TRONG NGÀNH CHĂN NUÔI MIỀN BẮC VIỆT-NAM, NÊN HIỆU VÀ LAM NHƯ THẾ NÀO? *

Nhân đây, tôi muốn nói rõ thêm về quan niệm và cách sản xuất lợn xã hội chủ nghĩa trong ngành chăn nuôi ở miền Bắc Việt-nam. Nội dung và mục đích chủ yếu của sản xuất lợn ở đây phải là một nền sản xuất có năng suất lao động cao và sản phẩm hàng hóa nhiều (tất nhiên là phải trên cơ sở quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa). Sản xuất lợn ở đây là phải biết phát huy được hết kinh nghiệm và sở trường của ba hình thức chăn nuôi hiện có: chăn nuôi quốc doanh, chăn nuôi tập thể và chăn nuôi gia đình xã viên. Mỗi hình thức đều có những khả năng tiềm tàng của nó mà mình phải tận dụng. Trong đó, khu vực chăn nuôi gia đình của miền Bắc hiện nay có khả năng rất lớn. Phải biết tổ chức sản xuất lợn ngay trong khu vực chăn nuôi gia đình. Phải triển khai cho được những nhân tố sản xuất lớn ngay trong những đàn lợn của hàng triệu gia đình xã viên. Phải cải tiến lại cách quản lí kế hoạch chăn nuôi. Ví dụ như, hiện nay nói: « Một gia đình một năm nuôi bao nhiêu con lợn », nhưng tốt hơn cả là nên nói: « Một gia đình một năm sản xuất được bao nhiêu kilôgam thịt lợn ». Như thế chính xác hơn, khoa học hơn, thực tế hơn!

Chăn nuôi tập thể của hợp tác xã vừa qua cũng có tiến bộ, nhưng chưa đều và chưa tốt lắm. Vì sao có nơi làm tốt, có nơi làm chưa tốt? Phải tổng kết kĩ vấn đề này. Phải đẩy chăn nuôi tập thể tiến lên một cách đúng hướng và hợp lí. Một nền chăn nuôi có kinh tế nhất, có kĩ thuật nhất, đương nhiên phải là một nền chăn nuôi qui mô lớn, có sử dụng kĩ thuật cao.

Cuối cùng là diện *chăn nuôi quốc doanh*. Trong khu vực này chúng ta cũng đã có thành tích, nhưng chưa phải tốt lắm. Ở đây có nhiều đại biểu các cơ sở quốc doanh, các đồng chí cần lắng nghe kinh nghiệm của *chăn nuôi gia đình* và *chăn nuôi tập thể* hợp tác xã để rút ra kết luận "minh là quốc doanh, Nhà nước dành cho mình nhiều điều kiện thuận tiện, vì sao làm không tốt bằng *chăn nuôi gia đình*?"

Lẽ ra *chăn nuôi quốc doanh* phải là trường học cho *chăn nuôi gia đình*. Trái lại, có nơi lại không bằng *chăn nuôi gia đình* và hợp tác xã!

Tôi đề nghị *chăn nuôi quốc doanh* chỉ làm một số khâu: giống, thức ăn tinh chế, sản xuất thuốc thú y.

Quốc doanh trước hết phải làm giống, tức là phải sản xuất ra những con lợn giống để hợp tác xã mua về làm giống, từ đó mà sản xuất ra lợn thịt. Sản xuất lợn làm giống như vậy phải do quốc doanh làm, vì chỉ có quốc doanh mới đủ trình độ khoa học, kĩ thuật làm được việc này. Nhưng nói như thế không phải là quốc doanh sẽ làm được hết, làm được ngay một lúc. Phải triển khai dần, nhưng hướng đi là như vậy.

Thứ hai, quốc doanh phải làm thức ăn tinh chế, phải chế biến, sản xuất những thức ăn mà hợp tác xã và cá thể gia đình xã viên không làm được, không thể tự sản xuất lấy được. Quốc doanh có những trang bị, thiết bị đủ khả năng làm được thức ăn tinh chế, sản xuất được những thức ăn ngày càng quý, càng tinh để cung cấp cho bản thân quốc doanh, cho hợp tác xã, rồi cho gia đình xã viên.

Thứ ba, quốc doanh phải sản xuất thuốc thú y và đào tạo cán bộ thú y.

Các cơ sở quốc doanh phải là trường học, là nơi có những điển hình tiên tiến nhất. Quốc doanh phải là nơi đào tạo về nghiệp vụ, giúp đỡ về quản lí cho hợp tác xã và gia đình xã viên.

Tóm lại, quốc doanh phải làm giống, làm chế biến thức ăn tinh chế, làm thuốc thú y và tổ chức mạng lưới thú y nhân dân. Sản xuất lợn trong *chăn nuôi miền Bắc nước ta* phải biết phát huy thế mạnh của cả ba khu vực *chăn nuôi* này, làm cho nó hỗ trợ lẫn nhau, cùng nhau tiến lên.

Sản xuất lợn trong *chăn nuôi* còn phải được thể hiện ở chỗ: làm sao mở rộng diện *chăn nuôi* lên cả *trung du và miền núi*. Hiện nay *chăn nuôi lợn* ở ta chỉ mới đang dựa chủ yếu vào các tỉnh *đồng bằng*, nơi đông dân và có nhiều cây lương thực. *Đồng bằng* có thể

mạnh, nhưng *trung du và miền núi* cũng có những thế mạnh của nó, thế mạnh đó còn to lớn hơn, tiềm tàng hơn. Khả năng của *trung du và miền núi* về đất đai, về thức ăn... còn rất to lớn. Các đồng chí lãnh đạo các địa phương ở các tỉnh *trung du và miền núi* phải chú ý nhiều, nhiều, nhiều hơn nữa đến vấn đề phát triển *chăn nuôi* ở các vùng này. Cây dong riềng, cây ngô có thể là những cây rất tốt ở *trung du và miền núi* với biết bao khả năng cho *chăn nuôi*.

Sản xuất lợn trong *chăn nuôi* ở ta còn có một đặc thù nữa, đó là: *chăn nuôi lợn* không chỉ đáp ứng những yêu cầu về thịt, mà đồng thời còn phải đáp ứng những yêu cầu không thể thiếu được về phân bón, trước hết là phân chuồng. Phải tiến tới sử dụng, khai thác triệt để và tổng hợp con lợn: thịt, phân, lông, da, móng, răng, xương... Hiện nay ta còn bỏ đi nhiều sản phẩm của con lợn một cách uổng lãng. Sản xuất lợn trong ngành *chăn nuôi miền Bắc nước ta* còn một nội dung nữa là: phải sử dụng toàn diện và triệt để các sản phẩm *chăn nuôi* mà gia súc cho ta một cách kinh tế nhất, khoa học nhất. Phải chế biến các loại thức ăn từ những sản phẩm của lợn thành những chế phẩm quý hơn bây giờ.

Một trong những phương châm đưa *chăn nuôi nước ta* lên sản xuất lợn xã hội chủ nghĩa là phải vừa thâm canh vừa mở rộng ở cả ba khu vực *chăn nuôi*. Kinh nghiệm *chăn nuôi* của những người *chăn nuôi* giỏi, là những kinh nghiệm điển hình của những người có trình độ thâm canh cao. Ta cần chú ý thâm canh, nhưng cũng phải chú ý mở rộng: tất cả các gia đình đều *chăn nuôi* giỏi, tất cả các cơ sở quốc doanh đều *chăn nuôi* giỏi, tất cả các hợp tác xã đều có những trại tập thể *chăn nuôi* giỏi. Từ đó mà nâng trình độ kĩ thuật của cả một nền sản xuất trong cả nước. Phải vừa thâm canh, vừa mở rộng; trong lúc mở rộng lại càng phải chú ý thâm canh. *Chăn nuôi* phải tập trung vào giải quyết: thức ăn, giống, thú y, v.v... Hình thức tổng kết kinh nghiệm của những người *chăn nuôi* giỏi, nâng lên thành những bài giảng cho các lớp tập huấn mà Cục *chăn nuôi gia súc* nhỏ (thuộc Ủy ban nông nghiệp trung ương) đang làm là tốt. Nó có tác dụng thuyết phục rất lớn, nó lôi cuốn những người có trách nhiệm cao nhất ở địa phương như các đồng chí bí thư tỉnh, chủ tịch tỉnh cũng trực tiếp đứng ra chỉ đạo *chăn nuôi*. Như vậy là rất tốt.

Về thâm canh trong chăn nuôi, tôi nói thêm một điều: phải chú ý đến sức tăng trọng hằng tháng và trọng lượng bình quân xuất chuồng của lợn. Các đồng chí hiện nay đang tính mức chăn nuôi của ta bằng *số lượng con lợn* trong một thời điểm thống kê (tháng 4 và tháng 10 hằng năm chẳng hạn). Và ta thường nói: năm nay, miền Bắc có trên 6 triệu lợn, năm trước chỉ có trên 5 triệu v.v... Ta cũng có thể dùng con số thống kê này. Nhưng đừng để những con số thống kê như vậy *đánh lừa ta*. Số đầu lợn có nghĩa là gì đâu! Ở một số nước, số lượng đầu lợn cũng giống như ta, nhưng sản lượng thịt lợn của họ gấp hàng mấy lần của ta, vì một năm họ vừa quay vòng lợn thịt đến mấy lần, trọng lượng một đời lợn thịt lại hơn ta nhiều, và họ thường xuất chuồng vào lúc cần xuất nhất. Cho nên: *phải tính một năm sản xuất bao nhiêu tấn thịt lợn, chứ không nên tính một năm nuôi được bao nhiêu con lợn*. Một năm có bao nhiêu vạn, bao nhiêu triệu con lợn — không thể tin hoàn toàn vào con số này được. Nếu nói miền Bắc có 5 triệu con lợn thịt, thì phải kèm ngay đồng thời có 50 vạn tấn thịt lợn (tức là bình quân xuất chuồng một con là 100 kg). Như vậy mới tốt. Phải nhìn con số như vậy mới đúng. Và phải nói thêm là bao nhiêu tấn phân nữa. Phải định mức phân cũng như định mức thịt. *Phải giao kế hoạch sản xuất phân đi liền với kế hoạch sản xuất thịt*. Lợn phải là cái máy sản xuất phân. Nên phần đầu nuôi một đời lợn thịt trong 6 tháng hay 8 tháng, để một năm quay vòng được 1,5 đến 2 lần. Còn nuôi lợn thịt tới một năm thì lâu quá. Phải phần đầu tăng trọng bình quân một tháng 10 kg. Đã đến lúc chăn nuôi phải tính toán hiệu quả kinh tế, và trước hết, trước tiên, là hiệu quả kinh tế. Hiệu quả kinh tế trong chăn nuôi là thước đo trình độ thâm canh, và cũng là một biện pháp tốt nhất để củng cố quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa trong ngành chăn nuôi.

PHẢI PHÁT ĐỘNG CHO ĐƯỢC MỘT PHONG TRÀO THI ĐUA LAO ĐỘNG SẢN XUẤT, CẦN KIỂM XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI TRONG NGÀNH CHĂN NUÔI *

Về vấn đề đẩy mạnh phong trào thi đua trong chăn nuôi, tôi đề nghị các đồng chí phụ trách các địa phương nên đặt thành một vấn đề lớn trong chương trình nghị sự của các cơ quan có thẩm quyền của Đảng và Nhà nước ở địa phương. Phải tổ chức, đẩy mạnh phong trào thi đua lao động sản xuất, cần kiểm xây dựng

chủ nghĩa xã hội trong chăn nuôi. Phải đẩy lên một phong trào thi đua đều khắp trong ngành chăn nuôi. Bởi vì thi đua là một qui luật của chủ nghĩa xã hội, là sức mạnh của chủ nghĩa xã hội. Hơn ai hết, nhân dân Việt-nam ta nhận thức một cách sâu sắc ý nghĩa và tác dụng của thi đua. Bác Hồ đã dạy:

« Người người thi đua
Ngành ngành thi đua
Ta nhất định thắng
Địch nhất định thua ».

Vậy trên mặt trận thi đua chăn nuôi lợn, ta phải làm gì và làm như thế nào?

1. *Cơ quan có trách nhiệm của Đảng và chính quyền địa phương* phải đóng góp phần lớn nhất của mình vào việc động viên, tổ chức phong trào thi đua này. Ở địa phương, các cơ quan đó là Tỉnh ủy, Ủy ban hành chính tỉnh, huyện và xã. Các đoàn thể, đặc biệt là đoàn thể phụ nữ, phải coi việc thi đua phát triển chăn nuôi lợn là phần đóng góp thiết thực của mình. Quản lý chăn nuôi gia đình và hợp tác xã, chủ yếu là do cấp ủy và chính quyền địa phương. « Tư lệnh » của các chiến dịch chăn nuôi trong hai khu vực này phải là địa phương. Tỉnh ủy, Ủy ban hành chính tỉnh, và đặc biệt là Tỉnh hội phụ nữ phải cùng nhau bàn bạc giải quyết vấn đề này.

2. *Phải phát huy tác dụng của những người chăn nuôi giỏi*. Nếu cách đây 3 — 4 năm, ta đề ra vấn đề thi đua trong chăn nuôi thì không dễ đâu. Vì lúc đó ít điển hình quá. Lấy gì làm tấm gương? Thi đua với ai? Với nơi nào? Thi đua với nội dung gì? Hiện nay ta đã có những tấm gương, những kinh nghiệm rất hay. Phải tổng kết tốt điển hình giỏi, người giỏi, việc giỏi trong chăn nuôi về các mặt: thức ăn, giống, thú y, chuồng trại... Phải nhân nhanh số người giỏi, số cơ sở giỏi, số điển hình giỏi. Nên tổ chức cho những người chăn nuôi giỏi đi đến những nơi chưa có người chăn nuôi giỏi mà phổ biến kinh nghiệm. Nên tổ chức những lớp học để cho những người chăn nuôi giỏi nói kinh nghiệm hay của mình. Các địa phương phải làm thế nào cho số người giỏi tăng lên và trình độ giỏi cũng phải tăng lên. Đây chính là nội dung cụ thể của phong trào « thi đua lao động sản xuất, cần kiểm xây dựng chủ nghĩa xã hội » trong ngành chăn nuôi thời gian tới.

Í nghĩa của vấn đề này là:

— Mở rộng được diện chăn nuôi giỏi ở cả ba khu vực: gia đình, tập thể, quốc doanh; và ở cả ba vùng: đồng bằng, trung du, miền

núi. Từ đó mà có mức cung cấp thịt, phân đều tăng lên.

Đây là một vấn đề có i nghĩa bao trùm, có i nghĩa chiến lược đối với ngành nông nghiệp. *Không nên và không được coi thường con lợn.* Phải giải quyết tốt hai vấn đề lớn trong chăn nuôi lợn là : *cho thịt* và *cho phân*. Một cửa ải của nông nghiệp bây giờ là chăn nuôi, trước hết là chăn nuôi lợn. Chăn nuôi mà lên là có thịt ăn. Chăn nuôi mà lên là có phân cho thâm canh lúa. *Đây là một vấn đề có tính chất chiến lược trong nông nghiệp miền Bắc nước ta.* Tôi có cảm tưởng là chúng ta chưa thật quán triệt vấn đề đó, đặc biệt là quán triệt trong việc làm. Tôi còn phải nói lại vấn đề này nữa, cho đến khi nào các đồng chí quán triệt, mới thôi.

— Trong phong trào thi đua của ngành chăn nuôi, tôi mong sẽ có thêm nhiều thịt và nhiều phân. Nhưng cái qui nhất trong phong trào thi đua này là *sự lớn mạnh không ngừng của đội ngũ những người chăn nuôi giỏi.* Bởi vì, đội ngũ này phát triển thì sẽ có đàn lợn phát triển. Đã đến lúc, bên cạnh chỉ tiêu kế hoạch Nhà nước về tấn thịt hơi, về số tấn phân chuồng v.v... phải có chỉ tiêu về : bao nhiêu người, bao nhiêu gia đình, bao nhiêu cơ sở chăn nuôi giỏi. Chỉ tiêu đó phải được ghi trong kế hoạch Nhà nước. Mỗi chỉ tiêu nói trên đều có i nghĩa của nó, nhưng sâu sắc hơn cả là chỉ tiêu về đội ngũ những người chăn nuôi giỏi. Tôi mong đội ngũ này lớn nhanh. Nó lớn lên nhanh, ta sẽ có chăn nuôi phát triển.

Trong biện pháp triển khai phong trào thi đua của ngành chăn nuôi thời gian tới, tôi đề nghị Ủy ban nông nghiệp trung ương nên

cùng các ngành, các cấp có liên quan tiến hành việc *phân loại các đơn vị chăn nuôi.*

Tỉnh chăn nuôi giỏi hiện nay có lẽ là chưa có, nhưng huyện chăn nuôi giỏi thì có đấy. Còn người chăn nuôi giỏi thì có nhiều. Nên có hình thức phát bằng phân loại chăn nuôi. Ví dụ, bằng đỏ là khá, bằng vàng là trung bình, bằng đen là kém, tồi. Phân loại xong, trao bằng cho các huyện, xã, hợp tác xã và gia đình xã viên. Tôi yêu cầu : phân loại phải có tiêu chuẩn, phải có chỉ tiêu hẳn hoi, phải có căn cứ để so sánh một cách khoa học và chính xác. Ta phải phấn đấu sau một thời gian không còn bằng đen nữa.

Cuối cùng, tôi muốn nói mấy câu về công tác thông tin, tuyên truyền cho chăn nuôi, qua các cơ quan báo chí, xuất bản, đài phát thanh của ta. Các đồng chí làm thông tin, tuyên truyền bằng tin, bằng báo, bằng sách phải có những bài báo, những cuốn sách, những bản tin rất tốt về chăn nuôi. Phải nghe những người chăn nuôi giỏi mà viết về người ta. Phải qua những người chăn nuôi giỏi mà tổng kết kinh nghiệm sản xuất của người ta. Phải làm sao cho cả nước, cả thế giới biết đến và khâm phục những người chăn nuôi giỏi. Phải làm cho dư luận xã hội kính trọng những người chăn nuôi giỏi. Những người chăn nuôi giỏi phải là những nhân vật đáng kính, đáng quý mến trong chế độ xã hội chủ nghĩa của ta. Phải tiếp tục bồi dưỡng những người chăn nuôi giỏi.

Một lần nữa, thay mặt Trung ương Đảng và Chính phủ, tôi chúc mừng, nhiệt liệt chúc mừng những người chăn nuôi giỏi miền Bắc nước ta.

* Những dấu đề là của Tòa soạn